

Hankkeen esite

GenCAD

Tausta ja tavoitteet

GenCAD-hankkeen tarkoituksena oli parantaa tietämystä ja tietoisuutta sukupuolten eroista kroonisten sairauksien kohdalla, käyttäen sepelvaltimotautia (CAD) esimerkkinä korostettaessa naisten ja miesten välisiä eroja sairauksien ennaltaehkäisyssä ja hoidossa Euroopan maissa. Erityisesti tavoitteena oli:

- parantaa tietämystä: (pdf-tiedostossa nimen edessä on I) GenCAD kokosi olemassa olevaa tietoa sukupuolten välisistä eroista CADin kohdalla ja analysoi sukupuoleen liittyvien kohtien sisällyttämistä tietokannoissa ja käytännöissä.
- parantaa tietoisuutta: GenCAD toteutti terveydenhuollon ammattilaisten ja kansalaisten tietoisuuteen liittyvän tutkimuksen ja kehitti sen tulosten perusteella erilaisia tiedotteita sukupuolen vaikutuksesta CADiin nostaakseen tietoisuuden tasoa koko Euroopassa.
- levittää tietoa: GenCAD esitti löydöksensä ja tiedotteensa kahdessa konferenssissa, Internetissä sekä muilla levitystavoilla täydentääkseen aukkoja sukupuoleen liittyvistä seikoista sekä tietojen päätyemisestä lääketieteen harjoittajille, poliittisille päättäjille ja kansalaisille esimerkillisellä alalla.

Menetelmät

GenCAD otti käyttöön metodologisen lähestymistavan, jolla voitaisiin parantaa tietämystä ja tietoisuutta sukupuoleen liittyvien kroonisten sairauksien saralla Euroopan jäsenvaltioissa ja jota voitaisiin käyttää mallina muiden kroonisten sairauksien kohdalla.

GenCAD tutki ensin viimeisten 15 vuoden aikana ympäri maailmaa julkaistua kirjallisuutta ja kokosi siitä kaikki olemassa olevat tiedot sukupuolten välisistä eroavaisuuksista sepelvaltimotaudin (CAD) suhteen. Julkaistua kirjallisuutta etsittiin ennaltaehkäisy- ja terveyden edistämisen, epidemiologian, taudin leviämisen, kliinisten oireiden ja diagnoosien, taudin hallinnan sekä lopputulosten alalta käyttäen CADia tyyppiesimerkkinä muista kroonisista sairauksista.

Olemassa olevien eurooppalaisten tietokantojen analyysin tavoitteena oli testata missä määrin EU:n rekisterit ovat riittäviä CADiin liittyvien sukupuolierojen analysointiin. GenCAD analysoi EU:n jäsenvaltioiden julkisista tietokannoista CADiin liittyviä sairastavuus- ja kuolleisuustietoja, yhdisti tiedot tunnettuihin riskitekijöihin ja sosioekonomisiin muuttujiin sekä tarkisti tietojen herkkyyden sukupuolten erojen arvioimiseksi.

Saadakseen kokonaiskuvan sukupuolen roolista EU:n terveystaloudessa, GenCAD tutki nykyisten sukupuoleen ja CADiin liittyvien käytäntöjen poliittista ilmapiiriä ottamalla yhteyttä valtion terveydenhuollon yksiköihin, kansallisiin lääketieteen ja kansanterveyden

yhteisöihin, rahoittaviin laitoksiin, aktiivisiin tutkijoihin sekä työpistepohjaisen internet-haun avulla.

CADiin liittyviä sukupuolten välisiä eroja koskevan tiedon tarpeen selvittämiseksi suoritettiin tietoisuutta arvioiva tutkimus kahden kyselyn voimin - yksi järjestettiin kansalaisille ja toinen terveydenhoitoalan ammattilaisille.

Sekä huippuluokan että tietoisuustutkimuksessa todettujen sukupuolierojen perusteella kehitettiin sekä terveydenhoitoalan ammattilaisille että kansalaisille tarkoitettua tiedotusta, joiden sisältöä mukautettiin myös yhtymän kumppaneiden ja GenCADin laajemman verkoston palautteen perusteella. Tiedotteet vahvistettiin ja hyväksyttiin asiantuntijaryhmissä ja viimeisteltiin yhteistyössä Terveyden ja elintarviketurvallisuuden pääosaston kanssa. Ne löytyvät osoitteesta: <http://gencad.eu>

Tiedon levittämistä varten järjestettiin kaksi GenCAD-konferenssia ja hanketta käsitteleviä kokoontumisia, tuloksia tuloksia esiteltiin myös muissa tapaamisissa. Tiedonvälityskkeinoina käytettiin uutiskirjeitä, lääketieteellisten yhteisöjen kotisivuja, Facebookia ja Twitteriä. Terveyden ja elintarviketurvallisuuden pääosaston ylläpitämällä kotisivulla on julkaistu tärkeimmät tulokset.

GenCAD kertoo hankkeesta myös sosiaalisessa mediassa tavoittaakseen tiettyjä kohderyhmiä. Suuntaamme toimintaamme asianomaisiin ryhmiin kussakin jäsenvaltiossa, mm. suuren yleisön eri ikäryhmiin ja terveydenhuollon ammattilaisiin.

GenCAD tarjoaa lähestymistavan, jota voitaisiin soveltaa tulevaisuudessa myös muihin tieteenaloihin ja sairauksiin.

Tulokset

Nykytason tutkimus

Noin 1 000 artikkelia haettiin ja tarkasteltiin yksityiskohtaisesti. Kaikilla aloilla todettiin merkittäviä sukupuolten välisiä eroja, jotka vaativat tarkastelua. Esimerkiksi diabetes ja tupakointi ovat suurempia riskitekijöitä naisilla kuin miehillä. Lisäksi esiin on nousemassa muita riskitekijöitä: mielenterveys, sosioekonominen asema, autoimmuunisairaudet ja tulehdussairaudet sekä sukupuolihormonien ja seksuaalisen toiminnan häiriöt. Miehillä kehittyvät suurten sepelvaltimoiden ateroskleroosi aikaisemmin ja helpommin kuin naisille; naiset taas kärsivät usein pienten suonten toiminnan häiriöistä. Naisten ja heidän lääkäreidensä tietoisuuden vajeisuus on edelleen suuri ongelma, joka rajoittaa nopeaa reagointia akuuttien sepelvaltimotautioireyhtymien tapauksissa sekä halukkuutta ryhtyä ehkäiseviin toimenpiteisiin. Monet sydänlääkkeet toimivat eri tavalla naisilla ja miehillä. Lisää sukupuolten välisiä eroja todettiin diagnoosien, hoitovasteen ja tulosten kohdalla.

Tietokanta-analyysi

Useimpien tietokantojen herkkyys sukupuolten välisten erojen analysoimiseksi on rajoittunut. Tämä saattaa johtua suhteellisen matalasta katkaisupisteestä sisällyttämisen kohdalla sekä siitä, että tupakoinnin, diabeteksen, verenpainetaudin, hyperlipidemian ja alkoholinkäytön tapaisia muuttujia ei aina eritelty sukupuolittain. Sukupuoleen liittyviä kovariantteja, raskauteen liittyviä komplikaatioita, hormonaalista tilaa ja seksuaalista toimintakykyä ei usein sisällytetä tietokantoihin. Asiantuntijat ovat sitä mieltä, että he olisivat valmiita tutkimaan sukupuoleen liittyviä vaikutuksia, mutta monissa tutkimuksissa ei kerätä riittävästi tietoja rajallisen tietämyksen ja/tai vähäisten resurssien vuoksi.

Käytäntöjen analysointi

Kaiken kaikkiaan EU:n 27 jäsenvaltiossa havaittiin 273 käytäntöä ja ohjesääntöä, joissa viitattiin sukupuoleen, joko osana kansallista sukupuolten tasa-arvolainsäädäntöä tai sydän- ja verisuonitautteihin liittyen, mutta tarkkoja suosituksia löytyi vain muutama. Täten tämän analyysin kokonaisvaltaiseksi johtopäätökseksi voi sanoa, että kaikissa EU-jäsenvaltioissa lainsäädännöllisen ympäristön olisi varmistettava sukupuolten välinen tasa-arvo sekä sukupuolisyrittämisen puutos, ja että sukupuolen huomioon ottaen terveydenhuoltoa tukevien ja suositteluvien terveydenhuoltojärjestöjen määrä kasvaa jatkuvasti. Asiakirjatasolla monet käytänteet viittaavat European Society of Cardiology -

liiton julkaisemiin toimintaohjeisiin, joten kyseisen liiton rooli sukupuolen huomioivan hoidon varmistamisessa on erittäin tärkeä.

Tarpeiden arviointi

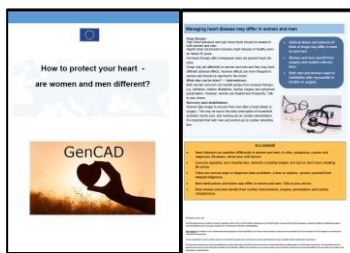
Kuudella EU-kielellä valikoiduissa maissa suoritettu yleistä tietoisuutta selvittänyt tutkimus paljasti edelleen merkittäviä puutteita tietämyksessä ja tietoisuudessa sukupuolinäkökohdista riskitekijöiden suhteen, sairauden ilmenemismuodoista, tarpeellisista toimista ja taudin tuloksista. Kaikissa Euroopan maissa suoritettu terveydenhuollon ammattilaisten tutkimus osoitti myös merkittäviä puutteita tietämyksessä sairauden sukupuoli-riippuvaisista ilmenemismuodoista, sekä diagnostisista ja terapeutisista lähestymistavoista. Sukupuoli-riippuvaisia tiedotuskampanjoita tarvitaan lisää sekä lääkäreille että kansalaisille, näissä Internet voisi nousta johtavaksi tiedotuskanavaksi.

Tiedotteet

23 kielellä tehtyihin ja kansalaisille sekä terveydenhuollon ammattilaisille tarkoitettuihin tiedotteisiin on koottu tietoa sukupuolten välisistä eroista taudin ennaltaehkäisyyn, kliinisten oireiden, taudin leviämisen, diagnoosin, hoitovasteen ja tulosten suhteen.

Täydelliset versiot 24 virallisella EU-kielellä löytyvät osoitteesta

https://ec.europa.eu/health/social_determinants/projects/ep_funded_projects_en#fragment3

Tiedon levitys

Molemmista konferensseissa noin 80 osanottajaa, kaksi kustakin jäsenvaltiosta, keskusteli sukupuolieroista julkaistussa kirjallisuudessa, niiden esityksestä tietokannoissa ja käytänteissä sekä lopuksi tietoisuustutkimuksesta ja tiedotteista.

Hankkeen tulosten pitkäkestoiseksi levittämiseksi suuremmalle yleisölle, hankkeen tiedot ja tiedotteet ovat saatavilla kaikilla virallisilla EU-kielillä Terveyden ja elintarviketurvallisuuden pääosaston kotisivulla:

https://ec.europa.eu/health/social_determinants/projects/ep_funded_projects_en#fragment3

Lisäksi tiedotteet ja projektin tulokset ovat esillä kumppanien ja lääketieteellisten yhteisöjen, EUPHAN, ASPEHRin, European Heart Netin, CPME:n, sukupuolisidonnaisen lääketieteen

kansainvälisen/italialaisen/itävaltalaisen/hollantilaisen/japanilaisen/saksalaisen yhteisön sekä monen muun kotisivuilla. Ne on tuotu esiin ja niistä keskustellaan myös suurissa eurooppalaisissa kongresseissa: EUPHA 2015, IGM 2015, OSSD 2016, ECIM 2017, EUPHA 2017, European student conference 2017 ja 2018, OSSD 2017, World Health summit 2017 ja 2018, EUROPREVENT 2018, IGM 2019; Gender Summit 2017 ja 2018, ne tullaan esittelemään myös monissa muissa tilaisuuksissa.

Lyhyitä tiedotteita sekä hankkeen tietoja sisältäviä uutiskirjeitä lähetettiin laajalle valikoimalle kohderyhmiä, mm. kaikille tiedossa oleville Euroopassa toimiville sukupuolisidonnaisen lääketieteen sidosryhmille. Kaikki kumppanit osaltaan pyrkivät saavuttamaan tarkat kohdeyleisönsä sekä saavuttamaan lisää näkyvyyttä maallikotiedotusvälineissä paikallisten ja valtakunnallisten sanomalehtien välityksellä.

Koska sosiaalisen median kautta on mahdollista tavoittaa sekä kansalaiset että terveydenhuollon ja lääketieteen organisaatiot seuraajineen, käytämme myös tiedotteiden lausumia sisältäviä twiittejä ja olemme perustaneet Facebook-fanisivun. Järjestämme myös kohdennettuja mainoskampanjoita Facebookin, Twitterin ja YouTuben avulla tavoittaaksemme kunkin jäsenvaltion kansalaisia ja puhutellaksemme paikallista yleisöä, keskittyen tiettyihin ryhmiin.

© European Union, 2017

GenCAD projektin yhteistyökumppanit: Institute of Gender in Medicine, Berlin School of Public Health, Andalusian School of Public Health, European Public Health Association, Institute of Health and Wellbeing, Radboud University Medical Centre, European Association for Cardiovascular Prevention & Rehabilitation.

Pilot Projects on kokeellinen initiaatiivi, joka on suunniteltu testaamaan aktion suoritettavuus ja hyödyllisyys ja mahdollistaa määrärahojen liismisen EU:n budjettiin sitä varten yli kahdelle peräkkäiselle talousvuodelle. Kaikkien tekstien ja kuvien jäljentämiseen on hankittava lupa suoraan immateriaalioikeuksien omistajalta, elleivät ne ole ©European Union,; Shutterstock.de, iStock.de.

Täässä julkaisussa esitetyt tiedot ja mielipiteet ovat sen kirjoittajien (GenCAD consortium) eivätkö välttämättä heijasta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei takaa tämän julkaisun tietojen oikeudellisuutta. Komissiota tai ketään komission nimissä toimivaa henkilöä ei voida pitää vastuussa siitä, miten tässä julkaisussa annettuja tietoja käytetään.

Tätä asiakirjaa on tarkistettu terveys- ja elintarviketurvallisuusasioiden pääosaston suositusten mukaisesti.